

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. *τσουλιαστός* < *τσου-λιάζω* ἀμαρτ.

Ἐπὶ τῶν σπόρων τοῦ ἀραβοσίτου, ὁ μὴ ἀποσπασθεὶς τοῦ στάχυος, τοῦ στελέχους: Ἐχον τ' ἀραποσίτ' ἀτσούλιαστος.

***ἀτσούλιαστος** ἐπίθ. (Π) ἀτιδιλίαστος Πόντ. (Σάντ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουλιαστός* < *τσουλιάζω*, παρ' ὃ καὶ *τιδιλιάζω*.

Ὁ μὴ σκεπασμένος μὲ ἐφάπλωμα ἢ ἄλλο εἶδος καλύμματος τῆς κλίνης.

ἀτσούλιστος ἐπίθ. ἀμαρτ. ἀτσόλ'στους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουλιστός* < *τσου-λίζω* ἀμαρτ.

1) Ἐπὶ καρποῦ, ὁ μὴ ριφθεὶς ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὥστε νὰ κυλισθῇ κατὰ γῆς: Ἀτσόλιστα μῆλα. 2) Μεταφ. ὁ μὴ ἐπιτιμηθεὶς, ὁ μὴ ἐπιπληχθεὶς.

ἀτσουμάδα ἡ, Νίσυρ. Τῆλ. ἀτσουμάα Κάρπ. *τσου-μάδα* Σύμ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Ἀγελάς νέα, μέχρι δύο ἢ τριῶν ἐτῶν, δάμαλις Κάρπ. Σύμ. Τῆλ. 2) Καθόλου, ἀγελάς Κάρπ. Νίσυρ.: Ἐπφδ. Σὰ ἡ ἀτσουμάα τὸ ἀμάλι της γλείφω κι ἀναγλείφω τὸ πα-νάκι μου τὸ τριφθαρμισμένο, τὸ ξεφθαρμισμένο, τρεῖς μοῦ τὸ φθάρμισε, τρεῖς μοῦ τὸ ξεφθάρμισε Κάρπ. 3) Μεταφ. ὀνειδιστικὸς χαρακτηρισμὸς κόρης ὠρίμου Τῆλ.: Ἐν ἐν-τρέπεσαι, κακομοῖρα, κοιτᾷ ἀτσουμάδα νὰ μὴν ἔχῃς στόχασι 'πάνω σου! Τῆλ.

ἀτσουμαδάκι τό, Νίσυρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀτσουμάδα.

Τὸ θῆλυ νεογνὸν τῆς ἀγελάδος.

ἀτσουμαλξά ἡ, Κρήτ. (Βιάνν. Μεραμβ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *τιθύμαλος*.

Τὸ φυτὸν εὐφόρβιον τὸ δενδροειδὲς (*euphorbia den-troides*) τῆς τάξεως τῶν γρομφαδιωδῶν (*scrophularia-ceae*), ὁ δενδροειδὴς τιθύμαλος τοῦ Διοσκορ. 4, 162 «ὁποῦ δριμύς καὶ λευκοῦ μεστός»: Ἀσμ.

Θωρεῖς τα, κουζουλὸ πουλλί, τὰ πράματα ποῦ κάνεις ν' ἀφίνης τὸ βασιλικὸ κι ἀτσουμαλξὲς νὰ πιάνης;

Κρήτ. Συνών. ἀτσουτσούμαλ-λος, γαλατσίδα, γαλόχορτο. [*]

ἀτσουμαλόγαλο τό, Κρήτ. (Μεραμβ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀτσουμαλξά καὶ γάλα.

Ὁ γαλακτώδης ὁπὸς τῆς ἀτσουμαλξᾶς, ὁ ἰδ.

ἀτσούμαρος ὁ, Κρήτ. (Σητ.) *τσούμαρος* Κρήτ. (Λα-τσίδ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Νέος εὐρωστός μεταξὺ παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλι-κίας, ὁ ἡβάσκων Κρήτ. (Λατσίδ.) 2) Ἀνθρωπος ἀμόρ-φωτος, ἀγροῖκος Κρήτ. (Σητ.): Μ' αὐτὸ τὸν ἀτσούμαρο πῆες νὰ τὰ βάλης; δὲ δὲν κατέχεις εἶδα πρᾶμάτεια 'ναί. Ἀτσούμα-ρος εἶναι, μόνο μὴ δοῦ μιλῆς, γιατί θὰ σὲ βάλῃ δροστάς.

ἀτσούμιστος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.) ἀτσούμιχτος

Πόντ. (Κερασ.) ἀτσούμιγος Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουμιστός* < *τσου-μίζω*.

Ὁ μὴ πιεσθεὶς ὥστε νὰ ἐκχυθῇ ὁ ζωμός του εἴτε ἄλ-λο ὑγρὸν περιεχόμενον ἐν αὐτῷ: Λώματα ἀτσούμιχα. Συνών. *ἀμούκριωτος, ἀστυφτος.

ἀτσουντσούρευτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουντσουρευ-τός* < *τσουντσουρεύω*.

1) Ἐπὶ ρυακίων, κρηνῶν κττ. ὁ μὴ κεκαθαρμένος τὴν κοίτην, τὸ ρεῖθρον, ὥστε νὰ ρέῃ τὸ ὕδωρ ἀκωλύτως. Συνών. ἀγλάφαστος. 2) Ἐπὶ δοθεινῶν ἢ ἀποστη-μάτων, ἄσχατος, ἄρρηκτος.

ἀτσούπι τό, Ἰθάκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Λα-κων.) ἀτσούπ' Λευκ. Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Τὸ ἀετόμορφον μέρος τῆς στέγης τῆς οἰκίας Κε-φαλλ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.) 2) Ὁ ἄνευ παραθύρων πλάγιος τοῖχος τῆς οἰκίας Ἰθάκ.: Τὸ σπῖτι ἔχει γιερὰ ἀτσούπια. 3) Ἡ γωνία τῆς οἰκίας Λευκ. Πελοπν. (Λακων.): Κρύφτηκε 'ς τὸ ἀτσούπι Λακων. Εἶναι πίσω 'ς τὸ ἀτσούπι κρυμμένος αὐτόθι. Συνών. ἀγκωνά-ρι 1, ἀγκωνή 1. 4) Καμπὴ ὁδοῦ Λευκ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Μάν.)

ἀτσούπωτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουπωτός* < *τσου-πώνω*.

Ὁ μὴ σκεπασμένος μὲ κάλυμμα, μὲ πῶμα, ἀκάλυπτος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσκέπαστος A 1.

ἀτσούρωτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. *τσουρωτός* < *τσου-ρώνω*.

1) Ἐπὶ πηγῆς φρέατος κττ., ἀνεξάντλητος, ἀστείρευτος ἐνθ' ἀν.: Τὸ νερὸν ἀτσούρωτον ἐν'. 2) Μεταφ. ἀσίγητος, ἄπαστος Πόντ. Κερασ. (Χαλδ.): Ἀτσούρωτον στόμαν.

ἀτδουτδου ἐπιφών. Κύπρ.

Λέξις πεποιημένη.

Δι' αὐτοῦ προτρέπεται ὁ κύων ὅπως προσέλθῃ. Συνών. ἀτδαιτδου.

ἀτσουτσούμαλ-λος ὁ, Τῆλ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *τιθύμαλος*.

Ἀτσουμαλξά, ὁ ἰδ.

ἀτσούφιστος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουφιστός* < *τσου-φίζω*.

Ὁ μὴ δι' οὐρου βραχεῖς, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν νηπίων.

ἀτσουχτα ἐπίρρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτσουχτος.

Χωρὶς νὰ ἔχῃ τις πῖει ποτὸν οἶνοπνευματώδες: Τά 'χει ἀτσουχτα.

ἀτσουχτος ἐπίθ. πολλαχ. ἀτσουχτους Μακεδ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ - καὶ τοῦ ἐπιθ. **τσουχτός* < *τσουζω*.

A) Κυριολ. 1) Ὁ μὴ ὑπερμέτρως ἀλατισθεὶς, ἐπὶ ἐδεσμάτων πολλαχ.: Γνωμ. Τὸ πασιὸ τσοῦξε το, τὸ τυρὶ ἄσ' το ἀτσουχτο Λεξ. Δημητρ. 2) Ὁ μὴ πῖων ποτὸν οἶνο-πνευματώδες, ἀμέθυστος πολλαχ.: Ποτὲ δὲ φεύγουν ἀτσου-χτοι ἀπὸ τὴν ταβέρνα Λεξ. Δημητρ.

B) Μεταφ. 1) Ὁ μὴ ἀναγκασθεὶς νὰ ὑποστῇ οἰκο-νομικὴν ἀφαίμαξιν Λεξ. Δημητρ.: Κάνενας δὲν ξεφεύγει ἀ-τσουχτος ἀπὸ τέτοια μέρη. 2) Ὁ μὴ νυχθεὶς, ὁ μὴ πει-ραχθεὶς διὰ λόγου ἢ πράξεώς τινος Λεξ. Δημητρ.: Ἐννοια σου καὶ δὲν τὸν ἄφησα ἀτσουχτο.

ἀτταγηνάρα ἡ, ἀμαρτ. ἀφτοδηνάρα Κύπρ. ἀφιο-τζηνάρα Κύπρ. ἀριτοδονάρα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀτταγηνάρι κατὰ τύπ. μεγεθ.

Ἀτταγηνάρι, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Ἀφτοδηνάρι τοῦ γιγαλοῦ καὶ σμύρνα τοῦ πελάου,
ἐν σοῦ τὸ λάλουν, μάννα μου, ποῦ λόου μου φυλάου;

ἀτταγηνάρι τό, Κρήτ. κ.ά. Ἱταγηνάρι Κρήτ. κ.ά.
ἀηνάρι Κῶς ἀτταγανάρι Κύπρ. ἀριχιονάρι Λεξ. Περίδ.
Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. 424 ἀριχιονάρι Θράκ. (Αἰν.) ἀρ-
τιδονάρι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. Ἱταγηνάριον, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀτ-
ταγήν. Τὸ ἀριχιονάρι καὶ παρὰ Σομ. Πβ. ΜΣτεφαν-
νίδ. ἐν Λαογρ. 10 (1929) 206.

Τὸ πτηνὸν τετράς ἢ βονασσία (tetras bonassia) τῆς τά-
ξεως τῶν τετραωνιδῶν (tetraonidae). Συνών. ἀγριο-
κοσσάρα, ἀγριοκόκτα, ἀγριοόρνιθα 1, λιβαδοπέρ-
δικα, πέρδικα, φραγκολίνα. [**]

ἄττας ὁ, Λυκ. (Μάκρ.)

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. ἄττα, προσφωνήσεως νεωτέρου
πρὸς πρεσβύτερον.

Ἀνάδοχος. Συνών. δεξάμενος, νοννός.

ἄττατὰ ἐπιφών. Θεσσ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιφών. ἄτταταῖ κατ' ἀφομ. προχωρη-
τικήν.

Ἐκφράζει ἐκπληξιν ἢ ἀηδίαν.

***ἀττελαγάρα** ἢ, ἀσταλαχάρα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀττέλαγος κατὰ τύπ. μεγεθ.

Θήλυς *ἀττέλαγος 1, ὁ ἰδ.

***ἀττελαγῖνα** ἢ, ἀτ-ταλοχῖνα Καλαβρ. (Κοντοφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀττέλαγος καὶ τῆς καταλ. -ῖνα.

Θήλυς *ἀττέλαγος, ὁ ἰδ.

***ἀττέλαγος** ὁ, ἀτσέλεγος Κρήτ. ἀτσέλεγος Κρήτ.
ἀτ-τάλογο Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) ἀτ-τάλογον Καλαβρ.
(Καρδ.) ἀτ-τάλαγον Καλαβρ. ἀσάλαχο Καλαβρ. (Μπόβ.)
Ἱσάλαχο Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀττέλαβος. Πβ. ΜΣτεφαννίδ. ἐν
Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 70 κέξ.

Εἶδος ἀκρίδος, ὁ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀττέλαβος, ἀ-
κρίδιον τὸ ἐκτοπιστικὸν (acridium migratorium) τῆς
τάξεως τῶν ἀκριδίων (acridii) τῶν ὀρθοπτέρων ἐντόμων
Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ. κ.ά.) Συνών. *ἀττελαγάρα,
*ἀττελαγῖνα. [**]

ἄττο τό, ἀμάρι. νᾶττο Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. attō. Πβ. GMeyer Neugr. Stud. 4,
64 καὶ ΣΞανθουδ. Ἐρωτόκρ. 623.

Νεῦμα, χειρονομία: Κάνω νᾶττο. || Ἄσμ.

Καὶ μὲ τὸ στόμα τοῦ ἔλεγε, δὲν εἶδα γὼ κοράσιο,
μὰ μὲ τὸ νᾶττο τοῦ δειχνε, ὅς τὸ μάρμαρο ἀποκάτω.

ἀτυλιγάδιαστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀτ'λιγάδιαστους πολ-
λαχ. βορ. ιδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τυλιγαδιαστός <
τυλιγαδιάζω.

Ὁ μὴ περιτυλιγμένος εἰς τὸ τυλιγάδι, ἐπὶ νήματος ἔνθ' ἄν.: Γνέμα ἀτυλιγάδιαστο Λεξ. Δημητρ.

ἀτυλίκωτος ἐπίθ. Βιθυν. (Κατιρ.) Προπ. (Ἀρτάκ.
Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τυλικωτός < τυλι-
κώνω.

Ἐπὶ νήματος, ὁ μὴ τυλιγμένος: Νῆμα τυλικωμένο καὶ ἀ-
τυλίκωτο Κατιρ.

ἀτύλιχτα ἐπίρρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτύλιχτος.

Ἀτυλίκτως, ἄνευ τυλίξεως: Ἀκόμα ἔχομε ἀτύλιχτα.

ἀτύλιχτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀτύλιχτους ἐνιαχ. βορ. ἰ-
διωμ. ἀτύλ'χτους βόρ. ιδιωμ. ἀτύλιγος σύνηθ. καὶ
Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ.) κ.ά. ἀτύλιγους ἐνιαχ. βορ. ἰ-
διωμ. ἀτύλ'γους σύνηθ. βορ. ιδιωμ. ἀτύλιος Νάξ. (Ἀ-
πύρανθ.) ἀτύλιστος Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τυλιχτός < τυλί-
γω, παρ' ὁ καὶ τυλίζω, ὅθεν ἀτύλιστος.

1) Ὁ μὴ περιτυλιγμένος, ὁ μὴ περικεκαλυμμένος δι'
ὑφάσματος, χάρτου κττ. πολλαχ.: Ἀτύλιχτο δέμα. Ἀφη-
σε τὸ κρέας ἀτύλιχτο καὶ τὸ κάθισε ἢ μυῖνα. β) Ὁ μὴ
δυνάμενος νὰ περιειληθῇ, νὰ διπλωθῇ Λεξ. Δημητρ.: Τόσο
χοντρὸ στρῶμα εἶναι ἀτύλιγο. Βρεγμένα τὰ καραβόπαννα εἶναι
ἀτύλιγα. γ) Ἐπὶ νηπίων, ἀσπαργάνωτος πολλαχ.: Τοῦ
πιδι εἶναι ἀτύλιχτον Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ἀτύλιγο τὸ ἔχεις ἀκόμα
τὸ φηλυκό σου καὶ δὲν πᾶς νὰ τὸ φασιώσης; Πελοπν. (Μάν.)
Συνών. ἀφάσιωτος. δ) Ὁλως ἀκάλυπτος, μὴ κεκα-
λυμμένος τὰ αἰδοῖα, γυμνὸς Πόντ. (Κερασ.) 2) Ὁ μὴ
περιειλιγμένος, ὁ μὴ παρσκευασμένος διὰ περιελίξεως,
ἐπὶ νήματος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.): Νῆμα ἀτύ-
λιχτο σύνηθ. Ἀτύλ'γον διασίδ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀτύλιγα
ράμματα Ὁφ. Τραπ. 3) Μεταφ. ὁ μὴ περιπλακεῖς εἰς
ἀνεπιθύμητον γάμον, εἰς ὑποχρεώσεις κττ. σύνηθ.: Εἶναι
ἀτύλιγος ἀπὸ γυναικες. Ἐννοια σου, δὲ θὰ μείνης καὶ σὺ ἀτύ-
λιγος, γρήγορα θὰ σὲ τυλίζουνε. Κάνενα δὲν ἄφησε ἀτύλιχτο,
μ' ὅσους ἐμπλέξε ὅλους τοὺς τυλίξε.

ἀτύλωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀτύλουτους Ἡπ. Στερελλ.
(Καλοσκοπ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τυλώτος < τυ-
λώνω.

Ὁ μὴ τελείως διὰ συμπίεσεως πληρωθεὶς ἔνθ' ἄν.:
Σακκὶ ἀτύλουτον Ἡπ. || Φρ. Τὴν ἔχω ἀτύλωτη (ἐνν. τὴν
κοιλίαν, ἥτοι δὲν ἐκορέσθην). Εἶμαι-σηκῶνομαι ἀτύλωτος
(συνών. τῇ προηγουμένῃ) σύνηθ.

ἀτύπωτος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀτύπωτος.

Ὁ μὴ τυπωθεὶς διὰ τῆς τυπογραφικῆς μηχανῆς: Ἀτύ-
πωτο βιβλίον. Ἀτύπωτη ἐφημερίδα.

ἀτυράννευτος ἐπίθ. Πελοπν (Κορινθ.)—Λεξ. Ἐλευ-
θερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τυραννευτός < τυ-
ραννέω.

1) Ἀτυράννητος 1, ὁ ἰδ., Λεξ. Ἐλευθερουδ. 2)
Ἀτυράννητος 2, ὁ ἰδ., Πελοπν. (Κορινθ.): Ζωὴ ἀτυράν-
νευτη.

ἀτυράννητος ἐπίθ. Κρήτ. κ.ά. ἀτυράννηστος Κρήτ.
κ.ά.—Λεξ. Ἐλευθερουδ. Λεξ. Δημητρ. ἀτυράννηστος Πόντ.
(Τραπ. Χαλδ.) ἀτυράννηστος Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀτυ-
ράννητος Λεξ. Δημητρ. ἀτυράννητος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)
ἀτυράννητος Βιθυν. Ἡπ. Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.—Λεξ. Ἐλευ-
θερουδ. ἀτυράννητος Εὐβ. (Αὐλωνάρι. Κονίστρ. κ.ά.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀτυράννητος. Ὁ τύπος ἀτυράν-
νηστος ἐκ τοῦ τυραννίζω παρὰ τὸ τυραννῶ.

1) Ὁ μὴ ταιλαιπωρούμενος ἢ ὁ μὴ ταιλαιπωρηθεὶς, ὁ
διάγων βίον ἀτάραχον, ἄνευ δοκιμασιῶν ἢ περιπετειῶν
ἐνθ' ἄν.: Ἀτυράννηστος ἀπὸ τὰ παιδιὰτικὰ ὡς τὰ γεροντικά
του χρόνια Λεξ. Δημ. Ἀτυράννητο κορμὶ Βιθυν. Ζωὴ ἀτυ-
ράννητος Εὐβ. (Κονίστρ.) Μία μέρα ἀτυράννητη δὲν πέρασα,
ὅλο μὲ τυραννᾶνε τοῦτα τὰ παιδιὰ Πελοπν. (Μάν.) Ἀπὸ τὸ